Anno 1854. N°. 1256. **Vrijdag 28 Julij.**

DE NEDER- LANDER.

NIEUWE UTRECHTSCHE COURANT.

(ALGEMEEN STAATKUNDIG- NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD.)

Deze COURANT verschijnt dagelijks (behalve Zon- en Feestdagen). Abonnement per 3 maanden *f* 4,50; franco per Post *f* 5,00; afzonderlijke nommers *f* 0,10. Prijs der Advertentiën, van 1 tot 10 regels *f* 1,00; elke regel meer *f* 0,10; Zegelregt bij elke plaatsing *f* 0,35. Advertentiën, Bestellingen en Intezenden Stukken worden geadresseerd aan de Uitgevers ***Kemink en Zoon*** te Utrecht, ***M. Schooneveld en Zoon*** te Amsterdam, of ***H. C. Susan C. Hzn.*** te 's Gravenhage.

Donderdag middag ten 2 ure.

UTRECHT, 27 Julij.

Gaarne zullen wij, en velen met ons, vernemen *welke* wijziging der bestaande Staatsinrigting door *de 's Gravenhaagsche Nieuwsbode* bedoeld wordt. 1)

Verandering van de kies*wet?* verandering in het grondwettige kies*regt?*

Gij zoudt, door dergelijke poging, uwe magteloosheid openbaren.

Daarbij rust ze op de onderstelling dat men, door verandering van *vormen* herstelt wat men, door ter zijdestelling van *beginsels*, verspeelt.

1) »De slaafsche volgelingen van den bekwamen, doch rusteloozen drijver, zijn nu gewaarschuwd om niet aan een overmoedig gejubel toe te geven, en in de dronkenschap der vreugde niet hunne kuren en streken van 1849 te hervatten, waardoor zij toen geslaagd zijn hun hoofd het gezag in handen te spelen en zich zelven de meerderheid in de Tweede Kamer te verzekeren. *Zij weten nu*, dat zij, het andermaal beproevende, oorzaak zouden worden, dat, tot voorkoming eener verknoeide toepassing der Grondwet, in plaats eener getrouwe naleving, *eene wijziging der bestaande Staats inrigting ondernomen wierd, dat tot nog toe niet in den geest der Regering schijnt te liggen.*"

Wij zien met genoegen dat het Adres over de *Theologische Faculteiten* verkrijgbaar gesteld is, 1) en dat er gelegenheid zijn zal tot onderteekening van verklaringen van *adhaesie aan het tweeledig verzoek.*

Namelijk dat

»1°. Bij voorkomende vacatures voor de betrekking van Hoogleeraar in de godgeleerdheid aan 's Lands Hoogescholen, die betrekking uitsluitend moge worden opgedragen aan mannen, die bewijzen gegeven hebben dat zij, bij het bezit der overige vereischten, opregtelijk en ondubbelzinnig de Belijdenis van de Nederlandsche Hervormde Kerk zijn toegedaan; — en

»2°. reeds dadelijk moge worden opgeheven en buiten verdere werking gesteld Artikel *honderd zestien* van het Besluit van 2 Augustus 1815, door hetwelk de Nederlandsche Hervormde Kerk *verpligt* wordt geene leeraars te beroepen dan de zoodanigen, die aan 's Lands Hoogescholen gevormd en opgeleid zijn."

1) *Adres aan Z. M. den Koning, betrekkelijk de verhouding van de Nederlandsche Hervormde Kerk tot de Theologische Faculteiten aan 's Lands Hoogescholen; ingediend door Lidmaten van de Hervormde Gemeente te Amsterdam. Amsterdam, G. van Peursem*, 1854. *Prijs* 15 *Cent.*

Merkwaardig is de onverschilligheid omtrent de verwerping van een Voorstel waarbij eenige tegemoetkoming gevraagd werd voor *Godsdienstbezwaren* wier regtmatigheid evenwel vrij algemeen erkend wordt.

Alleen in *de Bazuin* (zie *de Nederlander* N°. 1253) en nu in *het Nieuw Nederlandsch Schoolblad* vonden we blijken van sympathie.

In dit Weekblad leest men:

»Twintig leden waren niet tegenwoordig."

»Waarom niet?" 1)

»De stellige verwachting waarin velen verkeeren dat de wet op het onderwijs eerlang zal worden voorgedragen, schijnt eene der oorzaken van de verwerping te zijn."

»In het belang van het onderwijs is het te wenschen, dat die verwachting niet worde te leur gesteld."

»Ook in het belang der godsdienst-vrijheid, die nu, voor zoo verre zij met het onderwijs in verband staat, voor onbepaalden tijd, weerloos is overgeleverd aan het goeddunken van plaatselijke en gewestelijke autoriteiten."

1) Sommigen omdat het Muzijkfeest te Rotterdam was. *Red.*

»Voor een onbepaalden tijd; — want letten wij op de teekenen des tijds, dan is er meer grond om de nieuwe wet op het onderwijs nog als *veraf*, dan als *nabij* te beschouwen; dan is er zeer veel dat een *da Capo* voorspelt van hetgeen tijdens het Ministerie de Kempenaer gebeurd is."

Treffend is hetgeen Ds. *de Liefde*, thans in Schotland, over den toestand der Nederlandsche Hervormde Kerk en het navolgenswaardig voorbeeld van het Klassikaal Bestuur van *Harderwijk* schrijft:

»Mijn arm vaderland! Met welk eene smart en schaamte wend ik van Schotlands kusten de oogen naar u heen! Uwe gemeenten zuchten nog steeds onder het ijzeren juk eener synodale priestermagt, door staatsgezag ondersteund, waardoor zij genoodzaakt worden hare zielen en de zielen harer kinderen aan dwaalleeraren en valsche profeten toe te vertrouwen. Uwe gemeenten zijn nog steeds gedwongen hare jongelingen ter predikdienst te doen opleiden door mannen, welke 't een of ander staatsman behaagt naar eigen goedvinden hem te geven. Uwe gemeenten zijn nog immer gedwongen eene leer te hooren, waarvan hare conscientie hun zegt dat zij in het verderf voert. En waar zijn de mannen, uwe herders, uwe leeraren, die den moed hebben, ook op het gevaar van uitbanning en vervolging af, tegen dat onregt, die leugen, die gewelddadige overheersching der vrije kudde des Heeren opentlijk op te treden? Ja, er zijn er, Goddank! onder uwe kinderen. — Nog even voor dat ik uwen mij dierbaren bodem verliet, vernam ik het tot mijne vreugde, dat er eindelijk eene stem van uit den boezem eener vergadering van leeraren is opgegaan, die eene mannelijke taal tot handhaving van Gods waarheid en regt gesproken heeft voor de ooren van de leiders der kerk. Dit is het lang gehoopt begin van eenen te lang uitgestelden strijd. Moge God aan die strijders kracht en moed verleenen om te volharden, en het zwaard, dat zij opgenomen hebben, niet uit de hand te leggen, voordat zij overwinnen of sterven! Mogt de Heer hun bondgenooten door het gansche land toevoeren, en vele zwakke en kleinmoedige herders, uit de benaauwdheid hunner schuchterheid te voorschijn drijven, om hen als één man te doen opstaan in Zijne kracht."..... 1)

1) *Volksmagazijn.*

De Grondwet verwijt ons dat wij onderscheid maken tusschen *de Natie* of *het volk* in historischen zin en het volk in de legale beteekenis van *stemmend personeel.*

Dit doet ge, schrijft ze, *na den dertienden Junij.*

Daarin is *uw wrevel tegen de kiezers* openbaar.

»Hoe kan zelfs *de Grondwet* zoo onbillijk zijn?

We hebben ook vóór den dertienden Junij, we hebben sedert jaren, we hebben altijd geprotesteerd tegen de noodlottige verwarring van begrippen of liever tegen de gevolgtrekking die met logische juistheid uit de vrijzinnige theoriën afgeleid wordt en waardoor *de Natie in het Souvereine kiezersvolk te niet gaat.*

Een der eerste geschriften van den heer *Groen*, onder den titel *Volksgeest en Burgerzin* (Leiden 1829) is aan het betoog van de eenzelvigheid der *Natie*, te midden van alle *politieke proefnemingen* gewijd.

Merkwaardig is het slot der algemeene beschouwingen van den heer *Mackay* over het *Oost-Indisch Reglement.*

»Ik zeg het den spreker uit Rotterdam (den heer *Baud*) gaarne na, dat Indie niets te maken heeft met hetgeen op staatkundig gebied *hier* gebeurt, met de politieke partijschappen, die *hier* bestaan. Ik geef het hem volkomen toe. Wanneer Indie moest afhangen van de verschillende politieke meeningen, die hier geldend zijn, dan voorwaar zou Indie een ongelukkig land zijn. Wanneer wij de Indische zaken beoordeelen, moeten wij de politieke twisten, die in het moederland bestaan, laten varen."

»De afgevaardigde uit Zwolle (de heer *Sloet*) heeft gesproken van koloniale oppositie. Wanneer »koloniale oppositie" beteekent: eene oppositie tegen al het bestaande, tegen alles wat wordt voorgesteld, dan keur ik haar niet goed; maar beteekent het de oppositie tegen het stelsel, volgens hetwelk alles moet blijven zooals het is en volgens hetwelk de tegenwoordige stoffelijke, zedelijke en regeringstoestand onveranderd moet in stand gehouden worden, zonder eenige hoogere ontwikkeling toe te laten, dan noem ik die oppositie nationaal, Christelijk, wetenschappelijk en staathuishoudkundig. Men moet niet langer vasthouden aan het egoïstisch denkbeeld, dat kennis en wetenschap alleen *ons* eigendom moet zijn, men moet Indie niet langer beschouwen als eene geld- en goudmijn. Daardoor zou men niet alleen de kolonien maar ook het moederland te gronde rigten."

We zien verlangend de toepassing dezer denkbeelden, ook door den heer *Elout* aangegeven, bij sommige belangrijke artikelen te gemoet.

Koloniaal Reglement.

Wij hebben reeds duidelijk genoeg te kennen gegeven, dat wij de strekking van het ontwerp, in het algemeen, goedkeurden. Desniettemin is het er verre van af dat we ontoegankelijk zouden zijn voor tegenwerpingen die naar een vast beginsel en uit innige overtuiging gemaakt worden, zoo als bij uitnemendheid die zijn, welke door den heer *Thorbecke* werden voorgedragen. Zij steken zeer gunstig af tegenover die eindeloos herhaalde beschuldigingen van het tot nog toe gevoerde stelsel, tengevolge waarvan, zegt men, wel 240 millioen in de schatkist zijn gestort, maar ontelbare belangen der Kolonie zijn verwaarloosd. Wij vragen, of het onthouden van die voordeelen aan de schatkist niet de onvermijdelijke oorzaak zou geweest zijn, dat ontelbare belangen van het rijk in Europa op eene onvergeeflijke wijze moesten verwaarloosd worden? Ons dunkt, dat de distributive bestemming van inkomsten geregeld moet worden naar consideratien van het algemeen belang, en dat de hoegrootheid van eene lokale productie geenszins de bepaling mag doen vorderen van eene gelijke lokale uitgaaf: in het tegenovergesteld systema zullen we straks iedere provincie met hare berekening zien te voorschijn treden.

De heer *Thorbecke*, wiens gevoelen wij eerbiedigen en op prijs stellen, vraagt „hoe, waaruit de behoefte zal blijken, dat ook andere onderwerpen door de wet geregeld worden?" Bedriegen wij ons niet, dan kan zulk eene behoefte te voorschijn treden uit veranderde omstandigheden van velerlei aard, en wie zal die vooraf kunnen preciséren? En, wanneer men daarbij bedenkt, dat het initiatief ook aan de Kamer toekomt, wordt de aanwijzing der behoefte, op zijn minst genomen, geheel vrijgelaten.

De tweede hoofdbedenking, betreft, naar ons inzien, meer den vorm, dan het wezen der zaak.

De derde hoofdbedenking, bestaat in het gemis van waarborgen voor een goed bestuur. De heer *Thorbecke* geeft zelf, later in zijn repliek, de solutie. Vrij algemeen zegt men, het is ons om zaken, niet om personen te doen: zoo ook in Engeland; *measures, not men.* De meer verstandigen evenwel, en met hen de heer *Thorbecke*, erkennen dat er veel meer aan personen gelegen ligt dan aan wetten of reglementen. „Onder het stelsel van een liberaal gouvernement kan men zeer ver komen op den weg, dien de Grondwet heeft geopend." De vraag kan nu nog zijn: hebben we thans een liberaal Gouvernement? Wil de heer *Thorbecke* hierop ontkennend antwoorden, omdat het gouvernement niet precies in alles zijne denkbeelden omhelst, het is hem geoorloofd: Velen intusschen zullen innig overtuigd zijn, dat het gouvernement zich ten doel stelt, ook in het belang van het moederland, alles in de kolonie te ontwikkelen en te bevorderen wat hare eigenaardige elementen en toestand mogen verlangen en toelaten. Wij ook, wij vinden beteren waarborg in de personen, dan in wetten. Over de

regterlijke magt, en over de drukpers, hebben we onlangs onze gedachten meêgedeeld: ook hierin zijn de personen, voor ons, de eenige mogelijke waarborgen voor een goed bestuur. En, wat het eerste der vier punten betreft, waarop bij de behandeling van de derde hoofdbedenking het oog wordt gevestigd, vergeet de heer *Thorbecke* dat er, ook zonder geschreven en uitgevaardigde wetten, welker uitvoering aan de Regering wordt opgedragen, ministeriele verantwoordelijkheid bestaat; dat hier iedere belangrijke misslag of verzuim, zoo het niet door hem hersteld wordt, aan den minister zal geweten worden, die zoodanig het vertrouwen der Vertegenwoordiging zou kunnen verbeuren.

In het algemeen kunnen wij het beginsel van den heer *Thorbecke* niet onvoorwaardelijk omhelzen, wanneer hij wetgeving van regeling onderscheidt. Het opperbestuur der kolonien is geene *regering;* het is eene *administratie;* en, zoo als de Grondwet bedoelt, de organisatie van die administratie, en hare bevoegdheid en regeling, worden nu bij de wet vastgesteld. Ware het eene regering, dan konden, voor ieder bijzonder onderwerp, wetten gevorderd worden, tosgestemd door hen die geregeerd worden, of door hunne afgevaardigden. Nu spreekt het van zelf, dat dit, met betrekking tot onze overzeesche bezittingen, in het geheel niet te pas komt; en Java zou even weinig constitutionele waarborgen aantreffen in een aantal wetten, die, buiten hunne medewerking, in den Haag worden aangenomen, als in het Regerings-Reglement zelf.

De vierde hoofdbedenking ontleent de heer *Thorbecke* aan het gemis van grondslagen voor het finantiehuishouden. Wij zijn niet in staat dit optehelderen of er eenigzins aan te gemoet te komen; want wij verschillen in beginsel. Dat van den heer *Thorbecke* schijnt te zijn, dat de kolonie eene eigene huishouding heeft, eigene middelen, waarmede zij in eigene uitgaven voorziet. Dit alles is, hij vergeve het ons, onbestaanbaar met den aard der zaak. Wij kunnen geen *eigen* huishouding, geene *eigene* middelen enz., dan die door het volk zelf, wien het aangaat, geregeld worden. Wij verwijzen naar hetgeen wij kort te voren zeiden. De heer *Thorbecke* verlangt, naar het schijnt, eene wet, waarbij de algemeene grondslagen van het koloniale finantie-wezen, de beginsels van het belastingstelsel en van alle begrooting worden vastgesteld. Zoo er één onderwerp is, dat de medewerking van eene vertegenwoordiging noodzakelijk vordert, dan is het dit, namelijk zoo lang het de huishouding betreft, waarvan ieder lid dier vertegenwoordiging een deel uitmaakt, die dus hare bronnen en raderen en behoeften kent. Met de Indische huishouding heeft dit niet plaats: die administratie behoort te worden vertrouwd aan deskundigen; en hier vooral past het te wijzen op de kracht der opinie, en van den geregelden vooruitgang van denkbeelden, om zich te hoeden tegen allerlei hersenschimmen van vexatie en van ergerlijk misbruik. De heer *Thorbecke* veroordeelde zelf reeds het denkbeeld van de begrootingen zelve hier vasttestellen: wij vertrouwen dat hij allengs het weinige overdrevene van zijn stelsel zal inzien, en zal medewerken tot de aanneming van een Reglement, dat, in eerlijke handen, de welvaart der kolonie, en daarmede de groote belangen van het vaderland zal kunnen bevestigen.

J. B.

Het blijkt (zie *de Nederlander* N°. 1254) dat de heer *van Dam van Isselt* („de groote meerderheid der Natie", gelijk *het Tielsche Weekblad* zich uitdrukt) met het Voorstel van den heer *Groen* „niet gediend was."

Niet gediend met een voorstel waarbij een *klein smaldeel der bevolking* tegen *gewetensdwang* beschermd werd.

Ten onregte zou men hieruit afleiden dat de heer *van Dam van Isselt* minder dan te voren *verdraagzaamheid* betoont.

In de zitting der Tweede Kamer van 24 September 1851 zeide hij:

»Ik weet dat men mij van onverdraagzaamheid heeft beschuldigd. Ik heb mij, dáár buiten, nooit tegen die beschuldiging verdedigd; maar ter dezer plaatse, in deze Vergadering werp ik die beschuldiging verre van mij af. Ik moge onverdraagzaam zijn op het staatkundig terrein, maar hij die mij beschuldigt van onverdraagzaamheid als Christen, als mensch, die heeft mij nooit gekend."

Den 19. November werd, met zinspeling hierop, gezegd:

»Ik heb mij verwonderd over de betuiging van *verdraagzaamheid*, die ik in de politieke houding van ons geacht medelid niet terugvind. Ik heb mij afgevraagd — en de spreker zal mij toelaten dat ik in eene zaak van zooveel gewigt, als die soort van verdraagzaamheid zooveel invloed in ons land heeft, geheel openhartig spreek, terwijl ik niet hem persoonlijk, maar in 't algemeen onze *aldus verdraagzame* landgenooten op het oog heb — ik heb mij dikwijls afgevraagd: wat kan de definitie van *die* verdraagzaamheid zijn? welligt deze: *verdraagzaam*, zoolang ik niets dat mij *onverdragelijk* is, ontmoet?"

»Gij wilt bijvoorbeeld den afgescheidenen vrijheid gunnen in het heiligdom hunner woningen godsdienst uit te oefenen, huiselijke goddienst-oefening te houden; tegen hunne onderlinge bijeenkomsten hebt gij bezwaar; maar gij zijt verdraagzaam! Gij wilt aan uwe landgenooten beletten — en interpelleert den Minister van Binnenlandsche Zaken wanneer hij het vergunt; — gij wilt aan uwe landgenooten, bij wie tegen het openbaar schoolwezen gewetensbezwaar is, beletten eigene scholen te hebben; maar ge zijt verdraagzaam! Gij laat aan degenen, die, in welke gezindheid ook, met uwe godsdienstbegrippen niet overeenstemmen, de keuze om te zijn dweeper of huichelaar; maar ge zijt verdraagzaam! Waarlijk, indien dit uwe verdraagzaamheid is, o! mogt er in die verdraagzaamheid een weinig onverdraagzaamheid worden gemengd."

In een der *Adressen aan de Synode* die ons dezer dagen welwillend, ter gehecle of gedeeltelijke plaatsing, zijn medegedeeld, leest men:

„In hartelijke en volle overeenstemming met vele soortgelijke adressen, en tot ondersteuning met name van dat van het Klassikaal Bestuur van Harderwijk, verlangen de Kerkeraad en Gemeente alhier van Uwe vergadering, voor zoo veel in haar is:

handhaving van de leer der Hervormde Kerk, bestraffing, beteugeling, herstelling van onregt en willekeur, der Kerke in den jongsten tijd aangedaan;

niet-aanneming van het voorgestelde nieuwe onderteekeningsformulier ter toelating van Kandidaten tot de predikdienst;

niet-invoering van voorgenomen Bijbelvertaling, Gezangen of andere nieuwigheden, die slechts tot beroering onzer Kerk strekken kunnen.

Met één woord: *Opregte* handhaving van de *Hervormde* Kerkleer, waaruit, onzes inziens, al het overig genoemde van zelf moet voortvloeijen, ziet daar, wat wij van U, Hoog Eerwaardige Heeren! niet uit zucht tot overheersching gelijk door sommigen ons wordt te laste gelegd, maar uit welmeenende belangstelling in het zielenheil zoo van ons zelven als van anderen en niet het allerminst van onze kinderen, begeeren. Immers schamen wij ons geenszins, onder diegenen gerekend te mogen worden, die de leer, in onze, hoewel met kleinachting dusgenaamde, *oude* belijdenisschriften vervat, als de eenige en volkomene leer der zaligheid, op Gods heilig woord gegrond, erkennen. Ja, bij die leer en geene andere, om welker vrije belijdenis, prediking en onderwijzing onze Vaderen, door het edele Huis van Oranje-Nassau voorgegaan, eenen bloedigen strijd van tachtig jaren hebben doorworsteld; bij die leer, die den Bijbel als Gods eigen Woord aan het hart leert drukken met de innige betuiging: Dierbare Bijbel! — die voor den persoon des Verlossers in geloovige aanbidding doet nederknielen, zeggende: Mijn Verlosser is God! die den Christen in onze Katechismus laat verklaren: „Dit is mijn eenige troost beide in leven en in sterven, dat ik met ligchaam en ziel niet mij zelven toebehoor, maar het eigendom van mijnen getrouwen Zaligmaker Jezus Christus ben, die met zijn dierbaar bloed voor alle mijne zonden volkomentlijk betaald en mij uit alle geweld des Duivels verlost heeft"; bij die leer, wier verwonderenswaardige en zalige uitwerking in nood en dood zóó menigwerf ook in ons midden is gezien en ondervonden geworden; bij die leer en geene andere wenschen wij, als gedoopten in den naam des Drieëenigen Gods, door Zijne genade te blijven en te volharden, gelijk wij eenmaal voor God en de Gemeente plegtig beleden hebben. Maar daarom ook mag de krenking dezer dierbare heil-leer ons geene onverschillige zaak wezen, en moeten wij op hare handhaving bij Uwe Hoogeerwaardige Vergadering ten sterkste aandringen."

BUITENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Egypte.

Reeds werd per telegraaf kortelijk gemeld, dat Abbas Pacha, onder-Koning van Egypte, is overleden. Abbas-Pacha was de zoon van Ibrahim en bijgevolg kleinzoon van Mehemet-Ali; doch krachtens de orde van opvolging, vastgesteld bij het tractaat van 1841, vervalt thans het onder-Koningschap niet aan den zoon van Abbas Pacha, maar aan Saïd-Pacha, broeder van Ibrahim en de oudste der nog in leven zijnde zonen van Mehemet.

Saïd-Pacha, zoo meldt men, is een der meest verlichte vorsten der Egyptische dynastie, en het meest bekend met de westelijke beschaving, die hij van nabij heeft bestudeerd ter gelegenheid eener door hem voor eenige jaren ondernomen reis. Van zijne komst aan het bewind verwacht men voor Egypte veel goeds, en uit aanmerking der belangrijkheid van dit land met opzigt tot de algemeene en handelsbetrekkingen, kan zijne troonsbeklimming niet onverschillig zijn aan Europa.

Aan de bovengemelde omstandigheden echter is het waarschijnlijk toe te schrijven, dat zijne proclamatie te Kaïro van de zijde der Ulema's en van een deel des legers nog al tegenstand schijnt te hebben ontmoet, gelijk blijkt uit de volgende viâ Marseille ontvangen telegrafische dépêche:

Saïd Pacha is den 17. te Kaïro erkend, doch niet zonder oppositie. De Ulema's wenschten den zoon van Abbas-Pacha als onder-Koning te proclameren, terwijl 12,000 man troepen, die zich in de citadel bevonden, poogden tegenstand te bieden. De consuls van Frankrijk en Engeland echter hebben Saïd-Pacha, als den door de Porte aangewezen erfgenaam krachtig ondersteund. De quaestie is thans beslist en wel ten genoege van alle in Egypte gevestigde Europeanen.

Ilhami-Pacha, zoon van den overleden onderkoning en minister van oorlog, had Egypte reeds verlaten om de voorgenomen reis naar Frankrijk en Engeland te ondernemen, toen zijn vader door een aanval van beroerte werd getroffen die hem het tijdelijke met het eeuwige deed verwisselen. De jonge prins is den 18. van Malta vertrokken om zijne reis naar Gibraltar voorttezetten.

Bij de oppositie van de zijde der ulemas tegen de verheffing van Saïd-Pacha, herinnert men zich dat ook Abbas-Pacha zelf niet zeer ten gunste van den vooruitgang was gestemd, evenmin als voor zijn opvolger, en dat vóór omstreeks twee jaren door hem was beproefd om Saïd-Pacha in een voorgewend komplot te betrekken, dat ontdekt zoude zijn tijdens laatstgenoemde zich in Europa bevond. Deze poging was echter mislukt, en onlangs had eene meer of minder opregt gemeende toenadering tusschen den oom en den neef plaats gehad.

Rusland-Turkije.

— Te Marseille zijn berigten ontvangen uit Konstantinopel van den 15. De Engelsch-Fransche troepen wachtten te Varna, naar verzekerd werd, op het binnenrukken der Oostenrijksche troepen in de Vorstendommen. De Russen hebben Matchin, in de Dobrutscha, na die vesting verlaten te hebben, in brand gestoken, zoo als reeds vroeger werd gemeld. Men zeide dat zij Bucharest met hetzelfde lot hadden bedreigd, daar de gemeenteraad dezer stad had geprotesteerd tegen de zending der Wallachysche militie te Jassy. — Volgens met deze gelegenheid aangebragte correspondentiën, zou de zoon van den kapitein Hyde-Parker en niet de kapitein zelf door Kosakken in eene hinderlaag zijn gedood, even als vijf Engelsche mariniers op de oevers van de Sulina.

In den Piraeus hebben drie zeer gewigtige arrestatien plaats gehad.

— Gelijk reeds gisteren werd gezegd, wordt thans ook van eene andere zijde het berigt als zouden de Oostenrijksche troepen in Wallachye zijn gerukt, voorbarig geacht.

— Het Britsche stoomschip *Dauntless* heeft te Hamburg zieken en gewonden aangebragt, onder anderen ook de schout-bij-nacht Corry.

— Te Nyborg zijn een linieschip, twee fregatten, drie stoomschepen, allen Fransche, van het noorden naar het zuiden koers zettende, gepasseerd, waarschijnlijk van Calais komende met troepen.

— De verwachting, welke sommige dagbladen te kennen gaven, als zou Zweden met 60,000 man de operatien der Westersche mogendheden in de Oostzee ondersteunen, wordt door goed onderrigte personen bepaaldelijk tegengesproken.

— Nopens de onderhandelingen die te Konstantinopel hebben plaats gehad betrekkelijk de toekomstige reorganisatie der Vorstendommen, wordt van eene gewoonlijk goed onderrigte zijde gemeld, dat Oostenrijk, wanneer zijne troepen in de Donau-provinciën zijn gerukt, hetgeen vroeger of later in elk geval zou plaats hebben, — in Wallachije en Moldavie den vroegeren staat van zaken wenscht te herstellen. — Engeland schijnt zich daartegen evenmin als Frankrijk te verzetten, doch het schijnt, dat lord Stratford de Redcliffe, twee nieuwe hospodars wenschte benoemd te zien in de plaats der vorsten Ghika en Stirbey, terwijl Oostenrijk daarentegen het bewind opnieuw aan de beide genoemde vorsten wenscht toetevertrouwen. Het schijnt, dat de Oostenrijksche internuntius bij de Porte in dezen de overwinning heeft behaald, zoodat alsnu bepaald is, dat de vorsten Ghika en Stirbey zullen worden hersteld als hospodars van Moldavie en Wallachije, wanneer deze Vorstendommen door Oostenrijksche troepen bezet worden. — Intusschen acht men het niet onwaarschijnlijk, dat de inwoners der genoemde provinciën de vervanging hunner vroegere vorsten zouden wenschen.

Ook spreekt men van een beschermheerschap van

Oostenrijk in de Vorstendommen, gelijk tot dusver door Rusland werd uitgeoefend, terwijl door de overige groote mogendheden gemeenschappelijk de onzijdigheid der Vorstendommen zou worden gewaarborgd. Men herinnert zich dat van dit plan reeds vroeger werd melding gemaakt.

— De Engelschen hebben van den Sultan eene concessie verkregen tot ontginning der kolenmijnen van Rozlu en Zangeldek bij Heraclea. Deze concessie is in strijd met de belangen der pacha's, en lord Stratford de Redcliffe verkreeg die eerst na vele moeite. De Franschen zullen in het voordeel der concessie deelen. Men schat de opbrengst der mijnen gedurende het eerste jaar op 60,000 ton. De kosten voor de vloten in de Zwarte zee zullen, in plaats van £ 3.10 of £ 4 per ton, zoo als nu, slechts £ 1 per ton zijn.

Engeland.

In de zitting van het Huis der Gemeenten van dingsdag-avond werd behandeld de motie van lord Dudley Stuart, waarbij wordt verlangd dat het Parlement niet worde verdaagd vóór dat het ministerie uitvoerige ophelderingen zal hebben gegeven ter zake de oostersche aangelegenheden.

Lord John Russell heeft de motie bestreden, terwijl hij de aanneming daarvan als een votum van wantrouwen zoude beschouwen. De minister heeft verder getracht lord Aberdeen, die door de leden der oppositie zeer hevig was aangevallen, volkomen te verdedigen.

Na eene zeer levendige discussie is de motie met groote meerderheid verworpen.

— Een telegr. berigt uit Londen van gisteren meldt, dat Admiraal Berkeley jl. dingsdag in het Lagerhuis op eene beschuldiging van lord D. Stuart, dat lord Aberdeen werkdadige operatien ter zee zou verhinderen, antwoordde dat de admiralen geheele vrijheid van handelen hebben, doch dat admiraal Napier heeft berigt dat Kronstadt en Sweaborg van de zeezijde onneembaar zijn.

— Sir G. Grey, thans gouverneur van Nieuw-Zeeland, is benoemd tot gouverneur van de kolonie der Kaap de Goede-Hoop.

— Gedurende de vorige week heeft de aanvoer van edel metaal eene waarde van 830,000 £ bedragen; sedert zijn weder eenige schepen met Australisch goud in het kanaal gearriveerd. De uitvoer heeft 408,000 £ beloopen.

— Het ministerie heeft 40 prijzen, ieder van 8 £, uitgeloofd, ten einde 40 scholieren gelegenheid te geven, om de aanstaande wereld-tentoonstelling te Parijs te bezoeken. Alle scholieren der hoogste klasse van alle scholen des vereenigden rijks kunnen naar de prijzen medeDingen. Ieder scholier, die een der prijzen behaalt, is verpligt een verslag over de tentoonstelling aan de regering te zenden.

— Uit de jongste van New-York ontvangen berigten blijkt ook dat te Havana een hollandsch schip met 470 Chinesche landbouwers was aangekomen.

— Een berigt uit Shanghae, (in China) van 30 Mei, meldt, dat de stad nog in handen is der opstandelingen, die echter, naar men zegt, over het algemeen bij voortduring terrein verliezen.

Spanje.

Nadere berigten nopens den opstand dan die reeds gisteren werden medegedeeld, zijn heden niet ontvangen, zoodat men nog steeds in onzekerheid verkeert nopens hetgeen van den 19. tot den 22. te Madrid is voorgevallen. De Fransche *Moniteur* bevestigt, dat generaal San-Miguel tot minister van oorlog is benoemd, en, zegt het blad, tot kapitein generaal, hetgeen echter minder waarschijnlijk wordt geacht, daar laatstgenoemde betrekking, volgens particuliere berigten, aan den generaal Iriarte is opgedragen. Ook begrijpt men niet goed hoe de portefeuille van oorlog te vereenigen zou zijn met het kapitein-generaalschap.

Madrid was, volgens het officiële Fransche blad, den 22. rustig. De junta die, naar het schijnt, toen in de hoofdstad de eenige voorloopige overheid was belast met het bestuur, in afwachting van de aankomst van generaal Espartero, had het gemeentebestuur van 1843 hersteld. Het corps diplomatique was op het paleis bijeengeroepen; de reden wordt echter niet opgegeven.

Eene andere dépêche van den *Moniteur*, dd. Perpignan 24 Julij, zegt dat de namen van O'Donnell en Espartero in al de proclamatiën der junta van Madrid voorkomen. De Parijsche *Presse* besluit uit de vereeniging dezer beide namen dat, in strijd met hetgeen aanvankelijk werd vermoed, eene voldoende verstandhouding bestaat tusschen de voornaamste elementen van den opstand.

Het *Dagblad van Madrid* van den 19. behelst in een buitengewoon supplement het koninklijk besluit waarbij het ontslag van den hertog de Rivas en zijner ambtgenooten wordt aangenomen, hoewel zij hunne betrekkingen moesten blijven vervullen tot aan de komst te Madrid van don Baldomero Espartero, hertog der Overwinning, dien de Koningin met de zamenstelling van een nieuw kabinet heeft belast. Aan het slot van dit decreet wordt in vier regels aangekondigd, dat de koningin den hertog der Overwinning heeft ontboden, en dat zij wenscht dat de bevolking van Madrid het resultaat van den politieken toestand rustig in hare haardsteden afwachte.

— Eene kommissie uit de ingezetenen van Madrid, die den 18. op het stadhuis aldaar werd benoemd, gaf aan de koningin het volgende adres over:

„Mevrouw!"

„De ondergeteekenden, Spaansche burgers en tolken van de verlangens en wenschen der bevolking van Madrid, welke zij de eer hebben te vertegenwoordigen, brengen met den meest verschuldigden eerbied ter kennis van Uwe Majesteit, dat uit hoofde van de zwaarwigtige omstandigheden waarin de hoofdstad en geheel de natie verkeert, er geen ander middel overblijft om den troon te redden, dan aan het volk de regten te hergeven welke men het met geweld ontnomen heeft, de beginselen van zedelijkheid en regtvaardigheid te eerbiedigen, van Uwer Majesteits persoon te verwijderen de trouwelooze en verraderlijke raadslieden, die door hunne aanrandingen en geweldenarijen den vrede des rijks hebben in gevaar gebragt, en de instellingen geschokt welke het volk ten koste van zijn bloed en van zijne schatten heeft verkregen. De bevolking van Madrid verlangt constituerende Cortes, in last hebbende op eene hechte en zekere wijze de grondslagen te leggen der staatkundige en maatschappelijke reorganisatie."

„Onder deze instellingen en als beginsel en waarborg van vrijheid, eischt de bevolking van Madrid het herstel der nationale garde, die de jaarboeken van 's lands geschiedenis met zoo veel roemrijke dagen heeft verrijkt, en wier beproefde gehechtheid *(la lallad acrisolada)* met een edelmoedig gestort bloed op de slagvelden is verzegeld geworden. Het volk, uitgeput en gebukt onder den last van drukkende belastingen, vraagt insgelijks aan Uwe Majesteit de vermindering der belastingen. Als slagtoffer en speelbal van de ontaarde eerzucht van eenige gewetenlooze lieden, durft zij hopen dat de verdiensten en de deugd alleen zullen gelden bij het geven van raad aan de kroon."

„Moge Uwe Majesteit zich verwaardigen de gevoelens aan te nemen van de bevolking van Madrid, welke de ondergeteekenden met alle getrouwheid u aanbieden."

„God beware nog vele jaren Uwe Majesteit in het leven."

Portugal.

De jongste berigten uit Lissabon van 19 Julij en uit Oporto van den 20. melden, dat te Vigo groote opgewondenheid heerschte en men bevreesd was voor een pronunciamento tegen het gouvernement, op den 22. Te Oporto heeft het gouvernement den uitvoer van graan moeten verbieden en den invoer uit Indie tot den 25. September moeten vrijstellen.

Aan de Kamer van Afgevaardigden is een ontwerp tot herziening van het tarief ingediend.

Italie.

SARDINIE.

Sedert 1 Junij verschijnt te Turyn een nieuw protestantsch tijdschrift in de Italiaansche taal, met name *la Luce Evangelico.* Het wordt om de twee maanden uitgegeven en staat onder redactie van den advocaat Albarello.

— De *Buona Novella* meldt dat de redacteur van den *Glaneur Savoyard* den 2. Junij door de regtbank van policie te Chambery veroordeeld is tot 6 dagen gevangenis en eene geldboete van 300 francs, omdat dit blad het bestaan van het vagevuur had ontkend.

Frankrijk.

Als opvolger van graaf Walewski noemt net gerucht de heer Drouyn de l'Huys.

— De heer Berryer zal in October of November zijne intreê-redevoering als lid der Fransche akademie uitspreken.

— Te Parijs was in de laatste dagen het gerucht verspreid, dat graaf van Montemolin, (de spaansche Pretendent), vergezeld van den generaal Elio, in Navarre was aangekomen, en dat daar eene carlistische beweging was uitgebroken.

Duitschland.

De luit.-kol. v. Manteuffel is jl. dingsdag van Weenen te Berlijn teruggekeerd.

— Het gerucht, alsof reeds paarden genoeg waren aangekocht, om de Pruissische ruiterij en artillerie op de voet van oorlog en in marschvaardigen staat te brengen is ongegrond. Men heeft alleen besloten, om het aantal van het bespannen veldgeschut te verdubbelen, en het getal paarden bij elk regiment ruiterij met 30 te vermeerderen.

— Bij koninklijk besluit is in Pruissen de oprigting van weduwen- en weezenfondsen bij het personeel van alle staats-spoorwegen bevolen.

— Tusschen Szegdin en Arad zijn, volgens berigt uit Weenen, 50,000 man zaâmgetrokken.

— Uit Lombardije verneemt men, dat aldaar de deelneming aan de nieuwe Oostenrijksche leening zeer groot is.

STATEN-GENERAAL.

In de zitting van de Tweede Kamer van gisteren is het amendement van den heer Godefroi op art. 45 van het wets-ontwerp tot vaststelling van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch Indie (zie ons nommer van gisteren) aan eene nieuwe stemming onderworpen, en daarbij met 28 tegen 20 stemmen afgewezen, waarna het artikel zonder hoofdelijke stemming is goedgekeurd.

Op art. 47 van het wets-ontwerp, bepalende dat de Gouverneur-Generaal oorlog verklaart aan en vrede- en andere verdragen met Indische vorsten en volken sluit, heeft de heer van Hoëvell een amendement voorgesteld, de strekking hebbende om van den inhoud dier verdragen door den Koning mededeeling te laten doen aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra Hij oordeelt dat het belang en de zekerheid van het Rijk en van Nederlandsch Indie zulks toelaten; welk amendement, na eene daarover gehouden discussie tusschen de heeren van Hoëvell, Sloet tot Oldhuis, van Nispen van Sevenaer, Rochussen, Dirks, van Rappard, Baud en den Minister van Kolonien met 51 tegen 5 stemmen is aangenomen, waarna het aldus gewijzigde artikel zonder hoofdelijke stemming is goedgekeurd.

Over art. 48, aangevende dat aan niet in Nederlandsch Indie geboren personen die voor de openbare rust en orde gevaarlijk worden geacht, het verblijf aldaar door den Gouverneur-Generaal in overeenstemming met den Raad van Nederlandsch Indie kan worden ontzegd, heeft eene lange beraadslaging plaats gehad, waaraan deel namen de heeren Sloet tot Oldhuis, Stolte, Dirks, van Nispen van Sevenaer, van Hoëvell, Rochussen, Baud en de Minister van Kolonien, die als slotzin bij het artikel voegde: „Van het besluit tot verwijdering wordt, wanneer het Nederlanders geldt, door den Koning kennis gegeven aan de Staten-Generaal."

De beraadslagingen zijn niet geëindigd, maar zullen heden voortgezet worden.

— In de memorie van beantwoording der bedenkingen, in de Afdeelingen der Tweede Kamer ter sprake gebragt, wegens de voorgestelde tegemoetkoming aan de Maatschappij van Weldadigheid, heeft Z. E. de minister van Binnenl. Zaken aangemerkt, dat de mindere productie, ter zake van welke men vrijheid heeft gevonden, om de bijdrage voortestellen, eenig en alleen het gevolg is van den algemeen ongunstigen oogst, en de daarmede gepaarde duurte der levensmiddelen, en alzoo van geheel buitengewone omstandigheden; — dat de staat der zaken dezelfde is, als in 1846, 1847 en 1848, en ook hier geenszins geldt het verleenen van eenige gunst boven hetgeen voor de gewone omstandigheden is bedongen.

Het is der Regering voorgekomen, dat, zoolang de overeenkomst van 1843, met de Maatschappij geregeld werkt, eene buitengewone en voorbijgaande behoefte geene noodzakelijkheid oplevert om in een zoo naauwkeurig onderzoek van den toestand der Maatschappij te treden, als waarvan in het voorloopig verslag wordt gewaagd. Zij heeft zich echter bereid verklaard, om al de inlichtingen te geven, welke zouden kunnen worden verlangd; doch zij meent tevens, dat de verslagen van den gecommitteerde der Regering, als alleen voor deze bestemd, niet wel vatbaar zijn voor mededeeling.

In de memorie wordt opgemerkt, dat teregt is beweerd, dat het verminderend saldo van het fonds der kolonisatie geen bewijs oplevert van den verachterden toestand der Maatschappij, vermits dit fonds alleen de Regering betreft.

In 't midden latende, wat de Regering zou moeten doen, indien de Maatschappij hare zaken, in gewone omstandigheden, niet aan den gang zou kunnen houden, is zij steeds van oordeel, dat eene voorbijgaande behoefte, het gevolg van eene algemeene ramp, nu evenmin als in 1846, 1847 en 1848, voldoende grond oplevert tot het nemen van zulke maatregelen, als bij de algemeene beschouwing in het voorloopig verslag zijn aangewezen.

De commissie van rapporteurs heeft geen nader onderzoek in de Afdeelingen noodig geacht, maar verklaard, niet intestemmen met de Regering, ten aanzien van het niet mededeelen van de verslagen van den gecommitteerde bij de Maatschappij.

BINNENLANDSCHE NIEUWSTIJDINGEN.

Utrecht, 27 Julij.

— Bij Zr. Ms. besluit van 20. Julij worden de kweekelingen bij 's Rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen bestemd voor de zeedienst, J. Letzer, N. C. Slegt, E. J. Muller, W. F. Meijboom, C. G. de Jong en P. J. Feltkamp, met den eersten Augustus a. s. benoemd tot officieren van gezondheid der 3. klasse.

— Z. M. heeft bij besluit van 23. dezer, overgeplaatst: bij het 5. reg. inf. den 2. luit. L. F. Otterloo, van het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie; bij het wapen der inf. van het leger in Oost-Indie den 2. luit. H. W. J. A. Gaster, van het 5. reg. inf.

— De benoeming o. a. gedaan bij Kon. besluit van 4 Februarij, van den sergeant bij het leger in Oost-Indie P. M. Flou, tot ridder der 4. kl. van de Militaire Willems-orde, is bij Zr. Ms. besluit van 13 Julij, ingetrokken.

Bij Kon. besluit van 13 Julij is op verzoek, aan den ritmeester van het reg. Oost-Indische cavalerie S. von Stampa, thans met verlof hier te lande, eervol ontslag verleend uit Zr. Ms. militaire dienst onder toekenning van pensioen.

— Z. M. heeft benoemd: tot proc. bij de arr. regtbank te Alkmaar M. Cohen Stuart, en tot plaatsverv. kantonregter te Wijk bij Duurstede mr. IJ. J. H. de Kock.

— Aan A. E. Roest van Limburg is, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als plaatsverv. kantonregter te Noordwijk.

— Aan de commissien uit de Prov.-Staten van Zuid- en Noord-Holland, belast met het onderzoek van het ontw.-regl. voor het hoog heemraadschap van Rijnland, is door Z. M. magtiging verleend, om, na het sluiten der vergadering van de Staten, hare werkzaamheden voorttezetten.

— 1) Gisteren is gebleken dat bij de den vorigen dag plaats gehad hebbende herstemming ter verkiezing van twee leden voor den Gemeenteraad van Utrecht waren ingeleverd: voor een lid in plaats van den heer Dr. A. Vrolik 1001 stemmen; van onwaarde 8; geldige uitgebragte stemmen 993. Hiervan had op zich vereenigd: Dr. N. P. Visscher 607 stemmen; Mr. B. G. A. Pabst 374; Mr. C. W. van Voorst van Beest 11; Mr. C. W. van Beest 1; zoodat verkozen is tot lid van den gemeenteraad Dr. N. P. Visscher.

Voor een lid in plaats van den heer Mr. J. Gerlings waren ingeleverd 999 stemmen; van onwaarde 9; geldige uitgebragte stemmen 990. Hiervan had op zich vereenigd Mr. C. W. van Voorst van Beest 590; Mr. B. G. A. Pabst, 374 stemmen, terwijl 16 stemmen op verschillende personen waren uitgebragt; zoodat is verkozen de heer Mr. C. W. van Voorst van Beest.

1) Dit berigt kon niet in *alle* exemplaren van ons vorig nommer worden opgenomen.

— Bij ministrieele aanschrijving van 18 dezer is kennelijk gemaakt, dat *voor dit jaar* geene onderofficieren meer naar de Oost-Indiën zullen worden overgeplaatst, als zijnde het vastgestelde getal reeds meer dan voldoende tot die bestemming vertrokken.

— Het provinciaal genootschap van kunsten en wetenschappen van Noord-Brabant, te 's Bosch gevestigd, heeft de volgende prijsvragen uitgeschreven: 1°. Eene beredeneerde opgave der bronnen voor eene geschiedenis van het gedeelte der provincie Noord-Brabant, dat het voormalig Staatsbrabant heeft uitgemaakt. — 2°. Naar keuze des schrijvers eene geschiedenis van de heeren van Breda, Bergen-op-Zoom, Heusden, Altena, Meijen, Ravenstein, of Cuyk. — 3°. Eene verhandeling over de oude grondrenten (van vóór 1 Mei 1809) in Noord-Brabant. — 4°. Welke is de tegenwoordige toestand van den landbouw in het arrondissement Breda en door welke middelen kan die meest verbeterd worden?

— Wij vernemen, dat het aanzienlijk landgoed genaamd Sparrendaal, onder de gemeente Rijzenburg, provincie Utrecht, is aangekocht tot oprigting van een seminarie ter opleiding van R. C. geestelijken. Het seminarie-gebouw zal op deszelfs gronden in eene aan zijne bestemming eigenaardigen stijl worden opgetrokken en het alom bekende prachtige kasteel zal tot zomerverblijf worden ingerigt voor den aartsbisschop van Utrecht. (*H.bld.*)

— Dezer dagen zijn te Deventer de palen voor den electrischen telegraaf in de rigting van Zutphen geplaatst. Tot bureau wordt een achter het stadhuis staand gebouw ingerigt, dat tot nu toe diende ter bewaring der belangrijkste stedelijke archieven. Bij het opruimen vond men in eene oude kist verscheidene duizende koperen noodmunten van verschillende grootte, tijdens het beleg in 1578 geslagen, waarvan slechts in muntkabinetten exemplaren plagten voor te komen.

— *Apeldoorn* 25 Julij. Z. K. H. de Prins van Oranje is heden op het Loo aangekomen. (*H.*)

— Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden van de Hervormde gemeenten: te Eck en Wiel, op J. Anspach; te Hattem, op W. P. van Zadelhoff, pred. te Forth Bath c. a.; te Hoevelaken, op M. Bouman; van de Evangelisch-Lutersche gemeente te Briel en Helvoetsluis, op C. L. W. Westhoff.

BEVESTIGD: Te Wanneperveen ds. Deussen, door ds. Deussen te Oostermeer; de bevestiger had tot tekst 2 Timoth. 4: 6; de bevestigde Galaten 1: 15 en 16.

— Ds. Uiterdijk, pred. bij de Chr. Afgesch. Gemeente te Alkmaar, heeft voor het beroep naar Barendrecht bedankt.

— Ds. Duiker, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente te Oudega bij Dragten, heeft voor de beroeping naar Boxum en Niezijl bedankt.

— De staat van de legers der oorlogvoerende mogendheden, welke aan den oorlog zouden kunnen deelnemen, is volgens het *Bulletin de Paris* als volgt: Frankrijk 600,000 man, Engeland 160,000, Oostenrijk 750,000, Pruissen 400,000, Turkije 100,000, Rusland 700,000, waarvan slechts 370,000 man in staat is om te velde te trekken, de Duitsche bond 250,000, Zweden 60,000, Denemarken 50,000. Er zouden daarvan op dit oogenblik reeds aan den oorlog in het Oosten tusschen 700,000 à 1 millioen soldaten deel kunnen nemen.

De Koning van Portugal, Dom Pedro V, in de Synogoge der Portugesche Gemeente te Amsterdam.

(Overgenomen uit het Israëlitisch Weekblad.)

Het was Maandag jongstleden, des namiddags, dat Z. M. de Koning van Portugal, benevens HD. broeder, de Hertog van Oporto, met aanzienlijk gevolg 1) de synagoge der Portugeesch-Israëlitische gemeente alhier bezocht.

Z. M. had zijn uitdrukkelijk verlangen te kennen gegeven, om, in weerwil van HD. kortstondig verblijf binnen deze stad, deze gemeente te bezoeken.

Ook onze geërbiedigde Koning had aan den opperkamerheer den last opgedragen, te zorgen, dat dit eerwaardig gebouw, hetwelk Z. M. tijdens HD. nog Kroonprins was met zooveel belangstelling had bezocht, bij deze gelegenheid zou worden bezigtigd.

Z. M. werd op het voorhof aan de deur der synagoge door eenige leden van het kollegie van Parnassim benevens de Eerw. geestelijkheid ontvangen, in de Portugesche taal welkom geheeten en daarna ter synagoge ingeleid.

Na dit even sierlijk, als door eenvoudigheid grootsch gebouw benevens de aanwezige sieraden, waaronder van zeer oude dagteekening en groote kostbaarheid, met belangstelling bezigtigd te hebben en zich op eene minzame wijze bekend te hebben gemaakt met de geschiedenis der gemeente en haar tegenwoordig zielental, werd Z. M. naar het seminarium der gemeente geleid.

Deze plaats, beroemd door de uitstekende mannen, die daar vroeger hebben gebloeid 2), wekte zeer de aandacht, door dat de wanden de namen vermelden van hen, die deze school hebben opgerigt en ondersteund. Daaronder zijn vele naamgenooten, die niet alleen in de oude geschiedenis van Portugal, maar zelfs in de gebeurtenissen van den laatsten tijd eene groote rol speelden; en zelfs onder het gevolg van Z. M. bevonden zich naamverwanten van hier levende geloofsgenooten.

Na het een en ander met zigtbare belangstelling te hebben onderzocht, betuigde Z. M. zijnen dank voor de hem gegevene inlichtingen en gaf het verlangen te kennen, eene naamlijst te mogen ontvangen van de leden der gemeente.

De Z M. verzellende staatslieden gaven bij deze gelegenheid de reeds van elders bekende verzekering van de groote belangstelling in het lot onzer geloofsgenooten en verklaarden, dat dezen in Portugal de meest gewenschte vrijheid genieten, en velen in hoog aanzien staan en onder de beste burgers worden geteld.

Dit bezoek van den jeugdigen Koning, vergezeld van vele hooggeplaatste en in roem grijs gewordenstaatslieden, is een feit, dat ernstig nadenken verdient en vertrouwend leert berusten in de leiding van eene ondoorgrondelijke Voorzienigheid.

Immers door godsdiensthaat en blinde dweepzucht werden de Joden, door de invoering der Inquisitie op het einde der 15. eeuw uit Portugal verbannen, en dat rijk van zijne beste, nuttigste en meest nijvere burgers beroofd.

Zij zochten en vonden hier in dit gezegend land bescherming, en wat den mensch het dierbaarst is, vrijheid van geweten en openbare godsdienst-oefening.

En nu, na eeuwen, wordt de tegenwoordige jeugdige Koning van Portugal, afstammeling uit het huis van Braganza, (hetwelk trouwens aan die wreede en onmenschelijke vervolging weinig deel nam) ontvangen door de nazaten van dit verjaagde volk, in eene door bouworde uitmuntende en pas door vrijwillige giften der ledematen aanzienlijk verfraaide Synagoge, in het bezit van alle menschelijke regten en met volkomene gastvrijheid, vergetende het doorgestane leed bij de erkenning van de zegeningen, die zij genieten, en die de Joden in het algemeen door hunne liefde en innige verkleefdheid aan het Vaderland en aan het Huis van Oranje, steeds hebben getoond op regten prijs te stellen.

1) *Hetwelk onder anderen bestond uit den Burggraaf Seisal, den Graaf de Mello, den Burggraaf Carraira, den Baron de Sarmento, den Kolonel Folgues, den Hertog de Terceira, enz.*

2) *Zoo als Aboab, Morteira, Aguilar, Menasse Ben Israël, Saportas, Athias en meer anderen.*

ADVERTENTIEN.

*** Heden beviel door Gods goedheid van een welgeschapen *ZOON*, WILHELMINA JOHANNA SUERMONDT, geliefde echtgenoot van

ROTTERDAM,
23 Julij 1854.

A. J. M. VAN OORDT.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

26 JULIJ 1854 — 4½ URE.

	pCt.	van	tot	gebl.
NEDERLAND, Werkel. Schuld	2½	59⅛	¼	59 3/16
» »	3	71	—	—
» »	4	88⅝	13/16	88¾
Amortisatie-Sijndicaat.....	3½	—	—	—
Handelmaatschappij......	4½	—	—	—
Oost-Indische Leening...	4	88¼	—	—
Aand. Holl. Spoorweg...		—	—	—
Leen. » »	4½	100¼	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg.....	4½	99¼	⅜	—
FRANKRIJK, Certificaten.....	3	—	—	—
»	4½	—	—	—
RUSLAND, Obl. Hope & C°.....	5	99⅞	—	—
» » 1828/1829.	5	99½	—	—
Certificat. » 1831/1833.	5	82⅞	—	—
» » 1840......	4	—	—	—
» bij Stieglitz...	4	—	—	—
» » » N.	4	—	—	—
Inschr. in Assignatiën...	6	—	—	—
Certific. van » ...	6	—	—	—
POLEN, Aand. 1835, fl. 500...	f	—	—	—
Obligatiën	4	66⅝	—	—
SPANJE, Obligatiën.........	1	18 3/16	5/16	18¼
»	3	36⅛	¼	—
» Binnenl.	3	33 9/16	¾	33⅝
Amortisable....................		3 11/16	—	—
Bew. Coupon....................		4 3/16	—	—
OOSTENRIJK Oblig. bij Goll..	5	—	—	—
» » »	4	—	—	—
» Metalliek..	5	63¼	½	63 5/16
» » N.	5	72¾	73 5/16	—
» » .	2½	31	32 3/16	32⅛
BELGIE,.................. ...	2½	—	—	—
Rothschild...............	2½	48 7/16	½	—
»	4½	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	—	—	—
» £ 200	5	—	—	—
PORTUGAL, Obl. 5 pCt. thans	3	35 11/16	13/16	35¾
» ......defired	3	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans...	4½	64	—	—
VENEZ., Obl. 6 pCt. thans...	3¾	23½	24⅛	—
GRENADA, Obligatiën £ 100	2¼	—	—	—
MEXICO, Oblig. 1851.........	3	23 13/16	15/16	—
N.-AMERIKA, Amerik. Bank-Act...		3¼	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pCt. 104. Rusland cert. adm. te Londen 5 pCt. 88½; Dito 4½ pCt. 83. Oostenrijk Metall. La. B. 5 pCt. 72¾ à 73 5/16. Columbia Equador 2 15/16 à 3. Venezuela obl. uitgest. 10 15/16 à 11. Grenada obl. uitgest. 6 3/16. Noord-Amer. Phil. bij Hope & C°. 82½ 1. n°. Lonisiana 5 pCt. 99. Recepissen nieuwe Metalliek 1854 72 à 1/16. De 4½ Brazilien 91½. N. 4 pCt. Weener Loten f 204. — Beleening 3. Prolongatie 2½.

De Binnenlandsche fondsen waren heden prijshoudend. De Belgische en Portugesche waren onveranderd: de Spaansche en Russische gezocht; de Oostenrijksche nagenoeg op de vorige hoogte en de overige prijshoudend.

LONDEN, Dingsdag 25 Julij. Consols 92⅜ a ½; Mexik. 24½ a ⅝; Peru 67 a ½; Grenada Uitg. 6¼ a ⅜; Ecuador 3⅝ a ¾; Spanje 3 pCt. 37 a ¼; Dito 1 pCt. 18⅜ a ⅝; Coup. Cert. 4¼ a ½; Passive ¾ a 4; Russen 4½ pCt. 81½ a 82.

Overige onveranderd. Weinig handel.

WEENEN, Dingsdag 25 Julij. Metalliek 5 pCts. 82⅞; Dito La. B 97½; Nieuwe Leening 87¾; Bank-Actien f 1262; Loten 125. — Wissel: Londen 12.06; Parijs 145½; Goud 29½; Zilver 23½.

Fondsen flaauw. Wissels onveranderd. Parma rustig. Lombardije neemt hoogst aanzienlijk deel in de nieuwe leening.

BERLIJN, Dingsdag, 25 Julij. Pruissische Staatssch. 94¾; Oostenrijk 5 pCt. 67; Russen 4½ pCt. 79¾; Dito Stiegl. 4 pCt. 80⅜; Dito Poolsche 69¼. — Wissel Amsterdam 2/m. 139⅝.

Weinig affaire.

PARIJS, Dingsdag, 25 Julij. Fransche 3 pCt. 70.95; Dito 4½ pCt. 98; Spanje 1 pCt. 18⅛; Dito 3 pCt. 33⅞; Belgie 90¼.

Gedrukt en uitgegeven te Utrecht, bij KEMINK & ZOON.